

**Posudok k žiadosti doc. Mgr. Michala Chabadu, PhD.
k vymenovaniu za profesora v odbore filozofia**

Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Som rád, že svoje vyjadrenie k tejto žiadosti môžem začať vyjadrením presvedčenia, že predložená bilancia vedeckých, publikačných, prekladateľských a pedagogických aktivít doc. Michala Chabadu v plnej miere naplňuje kritériá stanovené na získanie titulu profesora. Toto moje presvedčenie sa, pravdaže, opiera o zoznam dosiahnutých výsledkov, publikovaných prác, citácií, skončených doktorandov, grantových projektov a vystúpení na domácich i zahraničných vedeckých podujatiach. Výsledky uvedené v podkladoch k žiadosti ukazujú, že požadované počty doc. Chabada dosiahol a v niektorých dôležitých položkách aj prekročil. Svoje presvedčenie o oprávnenosti tohto návrhu však odôvodňujem predovšetkým postavením, aké doc. Chabada nadobudol vo vedeckej komunite. Za jednotlivými výsledkami a údajmi treba vidieť jeho renomé odborníka v oblasti dejín filozofie, vysokoškolského učiteľa a účastníka i organizátora vedeckých podujatí, prekladateľa diel predstaviteľov stredovekej filozofie.

Toto renomé si doc. Chabada vybudoval predovšetkým systematickou prácou na sprístupňovaní, interpretácii a analýze diel veľkých postáv stredovekej filozofie a medzi nimi zvlášť diela Jána Dunska Scota. Práce venované filozofickému a teologickému odkazu Dunska Scota sú vo svojom súhrne svedectvom pozoruhodnej interpretačnej práce, ktorá obohatila nielen naše poznanie jednej významnej iniciatívy v dejinách stredovekého myslenia, ale svojimi teoretickými presahmi sa dotýka viacerých aktuálnych problémov. Uvediem v tejto súvislosti epistemologické a metafyzické aspekty Scotovho chápania princípu individuácie, ktoré sa cez

modálnu interpretáciu dostávajú až k súčasným diskusiám o indivíduách v možných svetoch. Pre súčasné skúmania v oblasti teórie argumentácie môžu byť zasa podnetom výsledky, aké tu prinášajú interpretácie Scotovej náuky o dvoch druhoch poznania. Vo všetkých týchto a mnohých ďalších bodoch Chabadové štúdie nadväzujú na práce renomovaných zahraničných odborníkov (napríklad na práce S. Sousedíka), rozvíjajú ich a dopĺňajú novými poznatkami.

Svoju schopnosť integrovať Scotovo myslenie do širšieho kontextu dejinno-filozofických línií ukazuje M. Chabada tak odkazmi na Aristotela, aristotelovskú tradíciu, sv. Augustína a ďalších stredovekých mysliteľov, ako aj reflexiou Kantovho riešenia vzťahu diskurzívneho a intuitívneho v poznaní. Či sa pri týchto výkladoch pohybuje od Scota do minulosti, alebo smeruje k neskorším filozofickým koncepciám, zakaždým sú jeho závery postavené na erudícií i interpretačnej invencii. Rozvinutím diachronických línií dejinno-filozofického myslenia sa Chabadovo skúmanie ideových súvislostí nekončí, jeho práce prinášajú svedectvá o schopnosti vnímať ešte širšie, kultúrne podnety a predpoklady.

Je opodstatnené povedať, že Chabadove práce postavili u nás scotistické štúdiá na novú, akademickú úroveň a zároveň sa stali hodnotným príspevkom k rozvíjaniu celej dejinno-filozofickej problematiky. Svojím poznávacím prínosom vstúpili tieto práce do medzinárodnej vedeckej komunikácie, o čom svedčia ohlasy v zahraničných publikáciách i vystúpenia na konferenciách. Jedným z charakteristických znakov Chabadovho prístupu k filozofickému skúmaniu je situovanie vlastnej práce do medzinárodného kontextu skúmania stredovekej filozofie.

Zároveň treba oceniť, že rovnakú pozornosť venuje aj pedagogickému poslaniu filozofie, takže popri monografiách a odborných štúdiách nachádzame v jeho publikačnej činnosti aj vysokoškolské učebnice, kde prejavil schopnosť

výstižnými charakteristikami priblížiť obdobie stredovekého filozofického myslenia a jeho veľké postavy. V týchto učebniciach M. Chabada zúročil skúsenosti, ktoré získal pri prednáškach a seminároch zo stredovekej filozofie, čo viedol na viacerých univerzitách. Dá sa povedať, že na Katedre filozofie a dejín filozofie FiF Univerzity Komenského zásadným spôsobom utváral profil tohto predmetu a zaslúžil sa o to, aby stredoveká filozofia dostala náležité miesto v dejinno-filozofickom vzdelávaní študentov. O výsledkoch jeho pedagogického pôsobenia svedčia počty študentov, ktorí sa po absolvovaní príslušných kurzov na rozličných stupňoch štúdia rozhodli zamerať svoje záverečné práce na problematiku stredovekej filozofie a pod Chabadovým vedením doviedli svoje úsilie k úspešnej obhajobe.

Svoje vedecké aktivity rozvíja M. Chabada v rámci grantových úloh, kde vystupuje nielen ako riešiteľ, ale aj ako zodpovedný riešiteľ. V tejto súvislosti si pozornosť zaslúži najmä grant Kognitívna intuícia ako filozofický problém. Historické a súčasné epistemologické perspektívy (VEGA), v ktorom plní úlohu zodpovedného riešiteľa.

Hoci sú Chabadove preklady odborných publikácií v predloženom zozname výsledkov jeho vedeckej činnosti uvedené skoro až na konci (a vzhľadom na to sa k nim aj v tomto posudku dostávam až teraz), dovoľm si povedať, že tvoria rovnocennú zložku jeho vedeckých publikácií a ich prínos pre rozvoj nášho filozofického myslenia je rovnako nesporný. M. Chabada je jedným z tých, čo prekladanie diel predstaviteľov filozofického myslenia do slovenčiny chápu ako integrálnu súčasť svojej práce a pristupujú k nemu s jazykovou kultúrou a akademickou dôslednosťou pri hľadaní terminologických riešení. Na monografie venované Scotovej metafyzike a teológii takto nadväzujú preklady jeho diel. Zároveň s rozvíjaním svojich štúdií stredovekej filozofie sa M. Chabada etabloval ako prekladateľ diel, ktoré v knižnici slovenských filozofických prekladov doposiaľ chýbali. Dá sa povedať, že jeho preklady nielenže prehľbujú naše poznanie jednej

etapy dejín filozofie, ale obohacujú náš jazykový, literárny a všeobecne kultúrny základ.

Záverom svojho posúdenia výsledkov vedeckých, publikačných, pedagogických a prekladateľských aktivít doc. Mgr. Michala Chabadu, PhD. môžem len zopakovať úvodné konštatovanie, že podľa môjho presvedčenia spĺňajú požiadavky na udelenie titulu „profesor“ v odbore filozofia. Odporúčam, aby mu po úspešnom inauguračnom konaní bol tento titul udelený.

Prof. PhDr. Miroslav Marcelli, CSc.

Bratislava, 24. 11. 15